

09. Sundhedsvæsenet i Grønland og på Færøerne

09.01. Sundhedsvæsenet i Grønland.

Det grønlandske sundhedsvæsen drives i medfør af L 275 1950 af staten. Ved bekendtgørelse nr. 502 af 27. juli 1986 er den stedlige ledelse af sundhedsvæsenet henlagt til en bestyrelse med rigsombudsmanden i Grønland som formand. Den daglige ledelse af sundhedsvæsenet i Grønland varetages af en sundhedsforvaltning under Sundhedsministeriet. Det overvejes for tiden at samle Grønlands Sundhedsvæsens institutioner i een organisatorisk enhed.

Sundhedsministeriet har i 1988 iværksat udarbejdelsen af en sammenhængende sundhedsplan for Grønland. I forbindelse med denne planlægning vil strukturen i Grønlands Sundhedsvæsen samt diverse drifts- og investeringsplaner m.m. blive underkastet en samlet overvejelse.

Sundhedsplanens hovedmålsætning er at forbedre den grønlandske befolknings sundhedstilstand. Dette skal bl.a. ske ud fra princippet om, at behandling skal ske så tæt som muligt på patientens bopæl. Dette medfører, at den primære sundhedstjeneste i lægedistrikterne skal opprioriteres og udvikles til tværfaglige sundhedscentre.

Der skal ske en bygningsmæssig tilpasning til behovet for en øget ambulans undersøgelses- og behandlingsfunktion, og en reduktion af sengeantallet. Lægedistrikterne skal tage et større ansvar for lokalområdet samlede sundhedstilstand. Det lokale samarbejde med kommuner og lokale sundhedsudvalg skal styrkes, ligesom der skal ske en opprioritering af det sundhedspædagogiske arbejde og af hjemmeplejen.

I overensstemmelse med princippet om nærhed til behandlingen skal der endvidere ske en opprioritering af speciallægebetjeningen, således at mest mulig behandling kan udføres i Grønland, samtidig med at forbruget af sengedage m.m. i Danmark reduceres. Speciallægelig behandling skal ligeledes så vidt muligt ske lokalt ved rejsende specialister og endvidere skal speciallægerne understøtte og udvikle den faglige kompetence i lægedistrikterne.

Sundhedsvæsenets aktiviteter omfatter forebyggende og behandlingsmæssig læge- og tandlægevirksomhed. I 1986 blev der nedsat et forebyggelsesråd for Grønland, der har til opgave at følge de sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter i og uden for sundhedsvæsenet og søge at koordinere aktiviteterne bl.a. ved rådgivning til Sundhedsbestyrelsen, Landstinget, Grønlands hjemmestyre, kommunalbestyrelser og private organisationer. Rådets aktiviteter finansieres over nærværende konto.

Grønland er idag inddelt i 16 lægedistrikter med et tilsvarende antal sygehuse/sundhedscentre, hvor undersøgelse og behandling foregår. Dronning Ingrid's Hospital (D.I.H.) i Godthåb fungerer som centralsygehus for Grønland inden for hovedspecialerne medicin, kirurgi og psykiatri. De til D.I.H. knyttede speciallæger har tillige konsulentopgaver for lægedistrikterne.

Lægelige specialer, der ikke er repræsenteret ved D.I.H., dækkes ved udsendelse af speciallæger. Med Rigshospitalet forhandles om en ordning, hvorefter Rigshospitalet mod betaling skal varetage opgaver og samarbejde med øvrige danske behandlingsinstitutioner for det grønlandske sundhedsvæsen samt varetage en del af speciallægebetjeningen for Grønland.

Patienter, der har behov for videregående behandling end den, der kan ydes i Grønland, visiteres til behandling på Rigshospitalet og enkelte specialafdelinger ved andre sygehuse. Psykiatriske patienter visiteres til amtskospitalerne i Vordingborg og Nykøbing Sjælland. Antallet af patienter visiteret til behandling i Danmark har i de sidste par år været stigende. Omkostningerne ved rejse og behandling afholdes over bevillingerne på nærværende konto. Indlæggelser på Rigshospitalet er vederlagsfri for patienter fra Grønland, hvorimod der betales takstmæssigt for indlæggelser på de amtskommunale sygehuse.